

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemelat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe

se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază,

Prețul inserțiunilor

un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 3851/1937 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu-Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

„Mântuitorul nostru Isus Hristos moartea a stricat și a adus la lumină viața și nestrăciunea prin evanghelie“. 2 Tim. 1, 10.

Hristos a înviat!

Aceasta este solia biruinții, care se desprinde astăzi dela toate altarele sfintei noastre biserici și ca razele calde ale soarelui de primăvară pătrunde în sufletele drept-credincioșilor noștri creștini, ca să-i lumineze și să-i înveselească.

În șiruri lungi de sărbătoare ați grăbit și Voi, iubiții mei fii su-fletești, să Vă înfățișați înaintea altarului bisericii Voastre, ca să primiți cu bucurie solia biruinții ce vi se vestește și să-i răspundeți cu credință, din adâncul inimilor Voastre:

Adevărat c'a înviat!

Voi primiți mărturia ce o dau despre învierea Domnului mironosițele muieri, cari cele dintâi s'au învrednicit să vadă piatra răsturnată de pe mormântul gol, să audă din gura îngerului vestea învierii, să cuprindă cu brațele lor picioarele Celui înviat și să i se închine Lui. Voi credeți celor doi ucenici cu cari în drumul lor spre Emmaus a stat de vorbă Domnul după învierea sa, tălmăcindu-le din toate Scripturile cele ce erau pentru El. Voi nu Vă îndoiiți, ca necredincioșii, că Hristos Domnul cel înviat din morți s'a arătat în câteva rânduri apostolilor săi și astfel apostolii s'au încredințat despre învierea sa: în Ierusalim, când i-a binecuvântat zicându-le „*Pace vouă*“, a doua oară când împreună cu ceilalți era și Toma, pe care l-a convins c'a înviat îngăduindu-i să-și pună degetul în locul cuielor și mâna în coasta lui; în Galilea, la lacul Tiberiadei, când le-a prilejuit pescuitul cel bogat și mai pe urmă când s'a înălțat dinaintea ochilor lor la cer. Voi știți ceeace a scris sf. apostol Pavel, că după învierea sa Domnul s'a arătat la mai mulți decât cinci sute de frați deodată, dintre cari cei mai mulți trăiau încă, când le trimitea această știre creștinilor din Corint. „Iar mai pe urmă decât toți — adaogă sf. Pavel — ca unui născut fără de vreme, s'a arătat și mie“, adică atunci când pe drumul Damascului l-a trântit la pământ lumina harului și l-a chemat în slujba apostoliei.

Cine ar putea să se împotri-vească acestor martori ai învierii Domnului, cari s'au încredințat de

ea cu ochii lor și s'au făcut vesti-torii ei în Ierusalim și până la marginile pământului? Fiecare cuvânt pe care l-au rostit și fiecare șir pe care l-au scris apostolii Domnului, a izvorât din credința lor în înviere. Ea le-a pus sufletele în mișcare, ea le-a dat curajul propo-veduirii neînfricate și simțământul biruinții chiar în mijlocul suferin-țelor și în fața morții. Lumea veche se cutemura de frică în fața morții. Atunci însă, ea a văzut oameni cari priveau cu îndrăzneală moartea în față și în mijlocul chinurilor celor mai grozave rosteau cu evlavie numele Celuice prin învierea sa „moartea a stricat“.

La ordinul lui apostolii pornesc să aducă popoarele lumii sub ascultarea credinții. Conștiința înaltă care i-a mânat în această luptă și izbânda luptei lor nu se poate explica fără înviere. Căci nu s'a po-menit nici când în istorie cazul, ca pentru un general căzut și al cărui trup putrezește în mormânt, soldații săi să se fi însuflețit în așa măsură, ca să cucerească țară după țară! Credința 'n înviere stă la temelia bisericii lui Hristos, răspân-dită între popoarele lumii prin propo-veduirea apostolilor și a urma-șilor lor. Prin ființa ei de față între noi biserica ne spune: „Domnul a înviat! Dacă El n'ar fi înviat, eu astăzi n'aș avea ființă în lume, dar dacă eu străbătând veacurile sunt cu voi, aceasta e dovada că Dom-nul a înviat! El trăiește și este capul și conducătorul meu, până la sfârșitul veacurilor. Primiți mărturia mea, căci dreaptă este: Hristos a înviat!“

Într-o lume și într-o omenire în care stăpâna moartea și păcatul, Domnul și Mântuitorul nostru s'a arătat dela 'nceput ca Stăpânul vieții. Cuvântul sărbătoresc care se citește dela altar în evanghelia din sfânta zi a învierii: „*Iată dânsul viață era și viața era lumina oame-nilor*“, acest cuvânt al sfântului apostol și evanghelist Ioan nu face altceva decât tălmăcește ceeace au simțit toți aceia cari s'au apropiat cu credință de Domnul. Căci din mâinile lui, din cuvintele lui, din ființa cea sfântă a lui a țâșnit, ca dintr'un izvor al sănătății, o viață nouă pentru trupurile bolnave și pentru sufletele bolnave. Celor fără

de nădejde le-a dat nou curaj de viață. Pe cei căzuți i-a ridicat. Le-a întărit voința și le-a încălzit inima cu iubirea sa. Pe cei prinși în lanțurile păcatului i-a slobozit și le-a dăruit libertatea fiilor lui Dumne-zeu. Puteri proaspete de învioreare spre o viață nouă se revărsau în ceice primeau din gura lui cuvântul de deslegare: „*Iartă-ți-se ție păca-tele*“. Din oameni simpli și slabi, pe cari conducătorii lui Izrail i-au disprețuit și pe cari nici un înțe-lept al lumii acesteia nu i-ar fi bă-gat în seamă, Domnul cu puterea lui a făcut apostoli și mucenici ai credinții, eroi ai iubirii și prin ei a deschis porțile pentru o viață nouă în istoria lumii. Intr'adevăr întru Isus Hristos „viața s'a arătat“.

Când se părea că moartea a biruit și asupra lui, când se credea că viața lui răstignită și omorâtă pe lemnul crucii va rămânea pentru totdeauna închisă în mormântul pe-cetluit cu peceți, iată în dimineața acelei sfinte zile a învierii piatra de pe mormânt prăvălindu-se și Domnul „*cu moartea pe moarte călcând*“ ca un mire a ieșit din mormânt întru slăvită învierea sa! A lui este biruința! „*Înghițitu-s'a moartea întru biruință. Unde-ți este moarte boldul tău? Unde-ți este iadule biruința ta?*“ Stăpânul vieții s'a arătat prin învierea sa, în mod definitiv și pentru totdeauna, mai puternic decât moartea și mor-mântul. În lumea aceasta a morții și a stricăciunii s'a coborât de sus, odată cu El, o lume nouă a vieții și a nestrăciunii. Cum zice sfântul apostol Pavel: „*Mântuitorul nostru Isus Hristos moartea a stricat și a adus la lumină viața și nestrăci-unea prin evanghelie*“. Deodată cu învierea lui Hristos s'a ridicat din groapă și evanghelia lui și lu-crul lui în lume, care veac după veac, ca un val de apă vie, trecând dela popor la popor, s'a revărsat peste câmpiile însetate ale sufle-tului omenesc, făcându-le să ro-dească roadele vieții celei trăite după evanghelie. Cine ar putea spune toată bogăția darurilor care se împart astăzi prin Hristos în lume? Căci, pe lângă toate împo-trivirile ce i se pun în cale, împă-răția lui crește mereu și persoana dumnezeiască a lui se înfățișează înaintea fiecărei generațiuni noi de oameni în măreția și lumina stră-lucitoare care-l învăluia când a ieșit biruitor din mormânt.

Necredința de nenumărateori, în aproape două mii de ani, a cercat să-l facă mort pentru tot-deauna. Minciuna s'a îmbrăcat în diferite chipuri și înfățișări, fără de număr au fost gropile ce le-a săpat ea pe seama Domnului, cu mii de peceți i-au pecetluit mormântul, arme de tot felul au născocit în-vățați și neînvățați ca să păzească pe Cel ce-l declaraseră mort pentru vecie — dar de fiecare dată pie-

trile s'au prăvălit, pecețile s'au rupt, încuietorile s'au deschis și Cel în-viat a triumfat asupra tuturor. Orice putere, orice înșelăciune, orice știință mincinoasă s'a dovedit ne-putincioasă față de El. Toți păzi-torii mormintelor ce i le-au săpat necredincioșii, au căzut rând pe rând cu fața la pământ și au fost siliți să recunoască: „*Tu ai biruit, Galileene!*“ Hristos a înviat!

Neputincioasă și zadarnică se va dovedi și lupta pe care necre-dința organizată în bolșevismul ru-sesc o duce cu furie împotriva lui Hristos, dărâmându-i altarele, omo-rându-i preoții și pe ceice cu cre-dință mărturisesc numele lui. Oastea Satanei a aprins crâncenul război între fiii aceluiași popor din Spania, dar și-a trimis agenții ei și în cele-lalte țări, ca să împrăștie sămânța urei între oameni, să le otrăvească toată simțirea și cugetarea cu pofta distrugerii bunurilor lor sufletești și a așezămintelor pe cari se spri-jinește viața lor. Din unghere as-cunse și întunecate pândesc mo-mentul ca să deie foc și casei nea-mului nostru, statului românesc, pe care cu jertfe fără de seamă ne-a ajutat bunul Dumnezeu să-l înțe-meiem pe pământul nostru strămo-șesc.

Lupta aceasta pune la grea încercare popoarele. Dar ea trebuie purtată până la biruință, în numele lui Hristos. Căci biruința, fără de nici o îndoială, a lui va fi: „*Pen-trucă se cade lui a împărăți, până ce va pune pe toți vrășmașii sub picioarele sale*“. Drept aceea, și poporul nostru trebuie să-și înar-meze sufletul cu armele credinții în Hristos, ca să poată sta împo-triva tuturor ispitelor și uneltirilor vrășmașului. El, Stăpânul vieții și Dumnezeuul nostru, să fie conducă-torul nostru. Sub ascultarea po-runcilor lui să ne împlinim rostul vieții noastre pe pământ.

Din mijlocul praznicului de astăzi al învierii Domnului, mă îndrept către Voi, iubiții mei fii su-fletești, cu glasul de chemare al apostolului: „*Curățiți aluatul cel vechiu, ca să fiți frământătură nouă... Că și Hristos, paștile noa-stre, pentru noi s'a jertfit. Drept aceea să prăznuim nu întru aluatul cel vechiu, nici întru aluatul rău-tății și al viclesugului, ci întru azi-mele curățeniei și ale adevărului*“ [I Cor. 5, 7—8]. Răsturnați peatra de pe sufletele Voastre și lăsați să învieze întru ele Hristos. Faceți să se vadă învierea lui în casele și familiile Voastre, în școlile și bi-sericile Voastre, în vorba și purtă-rile Voastre, în munca și îndelet-nicirile Voastre. Primiți lumina lui în gândurile Voastre, puterea lui asupra voinții Voastre, duhul cel sfânt al lui în toată ființa Voastră, ascultând de această sfântă cân-tare: „*Veniți să bem beutură nouă,*

nu din piatră stearpă făcătoare de minuni, ci din izvorul nestricăciunii, din Hristos, celce a izvorit din mormânt, întru carele ne întărim". Prin fiecare din Voi să răsbească viața cea bună în cuprinsul țării și al poporului nostru, viața cea trăită după voia lui Dumnezeu, viața care cuprinde puteri din veșnicie. Strânși cu toții în jurul altarelor sfinte noastre biserică strămoșești, care scăpare s'a făcut nouă din neam în neam, să zicem și să facem: „Ziua învierii și să ne luminăm cu prăznuirea și unul pe altul să îmbrățișăm. Să zicem: fraților! și celorce ne urăsc pe noi, să iertăm toate pentru înviere și așa să strigăm: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le”.

Cu părinteasca Noastră urare ca aceste sfinte sărbători să le petreceți cu sănătate, cu bucurie și mulțumire duhovnicească, împărțându-Vă arhieriasca Noastră binecuvântare, am rămas,

Sibiu, la praznicul Invierii Domnului din anul 1937,

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor

NICOLAE

Arhiepiscop și Mitropolit.

Aviz oficial

În vederea prăznuirii zilei de 10 Mai a. c., se aduce la cunoștința Onor. cler și credincioși că programul serbării cuprinde serviciul regal al Doxologiei, cu predică ocazională în sfânta biserică în prezența credincioșilor și a autorităților, și serbare școlară.

Onor. preoțime va lua contact cu autoritățile locale, în vederea executării programului oficial pentru țara întreagă, îngrijindu-se ca deodată cu evocarea fericitului eveniment istoric, ziua de 10 Mai să fie o zi de generală concentrare națională pentru manifestarea simțimentelor de loialitate față de Tron și izvor neprihănit de solidaritate națională și de dragoste de țară și de neam.

Sibiu, 26 April 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Învierea Domnului și importanța ei universală

Învierea Domnului este evenimentul fără pereche în istoria lumii. Importanța ei întrece în mod absolut tot ce se întâmplă și se poate întâmpla în univers. Numai creațiunea lumii mai are această importanță și calitate. Ca și creațiunea, tot așa și învierea, nu sunt evenimente propriu zis istorice, întrucât nu se datoresc unor cauze imanente, nu pot fi explicate și prevăzute ca provenind din cursul faptelor și împrejurărilor naturale anterioare. Cauza care produce creațiunea este metaistorică și metanaturală. Deaceia chiar dacă ar fi existat, prin absurd, oameni cari să vadă apariția lumii, ei tot n'ar fi putut privi lucrarea cauzei aducând-o la existență, odată ce omul nu are acces dincolo de domeniul immanent fizic, istoric și spiritual. Acei presupuși martori ai apariției lumii ar fi văzut ceva enigmatic și posibil că și-ar fi explicat această enigmă altfel decât prin creațiunea lumii de către Dumnezeu. Creațiunea prin Dumnezeu nu se poate constata pozitiv, empiric, științific, istoric. E drept că celelalte teze pot fi ușor respinse, ca absurde, dar actul pozitiv prin care se acceptă creațiunea e credință.

Tot așa de puțin istoric este, sub acest raport, evenimentul Invierii Domnului. Cel care lucrează și de astădată în calitate de cauză este tot Dumnezeu. Învierea Domnului nu se datorează vreunei puteri din natura omenească a Domnului, sau altor puteri naturale de prin prejuri. Învierea Domnului nu este o verigă ce se înșiră în lanțul vieții istorice ca toate celelalte întâmplări. Deaceia cauza care a produs învierea nu s'a putut vedea în lucrarea ei, fiind transcendentă mijloacelor de investigație și de constatare omenească. Dacă ar fi văzut pe Domnul după moarte cineva fără credință, ar fi căutat de sigur o explicație naturală a acestui fapt sau l-ar fi considerat o enigmă a cărei explicație naturală nu se poate da încă dar se va putea în viitor. Și aci ca și la creațiune toate explicațiile acelea se pot ușor destrăma și există foarte multe considerații cari mână spre acceptarea Invierii prin

Dumnezeu, dar pozitiv, empiric și deci absolut constrângător, lucrul nu se poate vedea. Credința își păstrează și aci rolul hotărâtor. Se vede că e destinul nostru cât suntem în forma actuală de existență să nu ne putem apropia de lucrările și de prezența lui Dumnezeu prin vedere, prin constatare indubitabilă, ci prin credință, prin ascultarea și acceptarea smerită a asigurării ce ne-o dă prin cuvântul Său.

Dar dacă Creațiunea și Învierea nu sunt evenimente istorice în sensul obișnuit, aceasta nu înseamnă că ele n'au avut loc sau că n'au nici o relație cu istoria și cu natura creată. Ele amândouă sunt un *perfectum* deplin, fapte petrecute odată pentru totdeauna și nu ceva ce se petrece continuu, a lege generală a existenței. O persoană care a trăit într'un timp și într'un loc anumit ca om deplin, a fost înviată de Dumnezeu. Acesta e un fapt unic, aparținând timpului trecut și tocmai prin această unicitate, introducând în istorie ceva neobișnuit ei, ceva care face să vedem că istoria nu e totul, nu e ultima realitate, că pe lângă ea, pe deasupra ei și la sfârșitul ei, există altceva care dă astfel istoriei un sens relativ.

Dela punctul acesta, al relației cu istoria, Creațiunea și Învierea merg pe drumuri deosebite. Din cei doi factori ai creațiunii, cauza și efectul, cel din urmă cade cu totul în istorie, în domeniul nostru. Creațiunea fără să fie astfel o lucrare istorică, țintește în istorie și determină istoria. Tot ce se întâmplă ulterior în lume se datorează și poartă pecetea actului anterior al creațiunii, chiar dacă nu văd oamenii, chiar dacă lumina aceasta revărsată peste univers nu e văzută de orbia oamenilor căzuți în păcat.

Învierea însă nu numai în factorul cauză, ci și în factorul efect este dincolo de istorie. Isus Hristos cel înviat nu e o persoană istorică, supusă condițiilor existențiale ale acestei vieți, cauzelor fizice și spirituale ce domnesc în imanență. Învierea lui Isus Hristos se deosebește astfel de toate minunile săvârșite de El sau de profeți sau de alte organe dumnezeiești. Efectul tuturor minunilor, oricât

ar fi cauza lor de metaistorică, este istoric. Prin oricare minune se repară pe cale extranaturală o piesă din natură, se repune ceva în funcția ce-o îndeplinea în angrenajul imanent al vieții: se refăce un ochi, se schimbă un lucru din natură cu un alt lucru tot din natură, se readuce o persoană care a încetat de-a mai trăi în viață, în starea de-a continua viața în aceleași condițiuni ca înainte de întreruperea prin moarte. Lazăr prin înviere n'a intrat într'un nou mod de existență, ci l-a reluat pe cel dinainte de-a muri, a reluat o viață tot așa de supusă boalelor și morții, trebuințelor naturale, ca și cea dinainte. El va mai trăi câțva timp și apoi va muri.

Isus Hristos însă prin înviere intră într'un mod de existență, într'o dimensiune de viață cu totul deosebită de cea anterioară, de cea istorică, de cea pe care o trăim cu toții supuși stihiiilor acestei lumi. El a intrat la o viață sustrasă cu totul din angrenajul cauzalității naturale; la o viață fără boale, fără moarte, fără frica de moarte. Viața aceasta nu e o fază ulterioară acelei istorice încât să decurgă din ea în mod natural. Atunci toți am ajunge la ea fără să fi fost necesară patima pe cruce a Mântuitorului. Realitatea aceasta nouă a Invierii e o operă exclusivă a lui Dumnezeu nefiind nimic în afară de Dumnezeu care să contribuie la realizarea ei: e un fel de creațiune din nimic a lui Dumnezeu.

Deosebirea de creațiune constă doar în aceea că pe când prin creare se iscodesc ipostasuri, fețe cari n'au mai fost, prin Înviere se readuc fețele, suporturile cari au încetat să mai existe la o nouă formă de viață. Cel înviat este, ca eu, ca față, ca postas, exact cel dinainte de moarte. Rostul aparițiilor după înviere, a căror natură nu se poate preciza, e tocmai să arate identitatea lui Hristos cel înviat cu cel de dinainte.

Tocmai în acest punct găsim relația Invierii cu istoria: ea atinge cu degetul ei creator și transformator ceva ce-a fost în istorie. Degetul minunat, lucrarea lui, efectul lucrării lui sunt metaistorice. Dar ipostasul învrednicit de o viață metaistorică e tocmai cutare ipostas care a trăit într'un punct precis al istoriei. Golul rămas prin evaporarea vieții din el, «oasele moarte», primesc o nouă viață exclusiv prin puterea lui Dumnezeu.

FOIȘOARA

Școala educativă creștină ortodoxă, un imperativ al vremii

(1) de Dr. Nic. Balcă

În lupta aprigă care se dă astăzi pentru reforma școlii, obiectul discuțiilor nu-l mai formează numai problemele de natură organizatorică, didactică sau metodică, ci e vorba de temeiul metafizic al educației. Ceeace preocupă pe aceia cari năzuiesc să îmbunătățească și să reformeze școala, trebuie să răspundă la întrebarea de adâncuri: care este concepția despre om, lume și viață, care trebuie să formeze fundamentul întregului lucru educativ al școlii? Căci oricine vrea să formeze sufletul omului, trebuie să aibă o atitudine precisă în fața celor trei probleme: *ce pot eu ști? ce trebuie să fac? ce trebuie să cred? sintetizate în problema antropologică: ce este omul?* Și școala este aceea care are menirea să formeze nu numai sufletul individului, ci și sufletul mare al unui popor.

Dar lupta pentru reforma școlii a fost mult înăspriată, la noi, de politicianismul care a invadat școala și de mulțimea concepțiilor, mai mult politice decât pedagogice, cari își dispută întâietatea în acea-

stă reformă. Și urmarea a fost că s'a făcut imposibilă orice discuție doctrinară și s'a înlăturat singurul judecător chemat să hotărască în această dispută: pedagogia. Căci în lupta pentru existența școlii singura deslegare admisibilă este pedagogica pedagogică. Această deslegare are valabilitate și pentru noi care luptăm pentru existența unei școli în care sufletul poporului nostru a crescut atât de mare și în care s'a pregătit isbânda atât de măreață a Neamului românesc. E vorba de școala românească dinaintea războiului mondial, care era o școală creștină ortodoxă, ceea ce înseamnă o școală al cărei fundament ultim era ortodoxia. Căci noi am putea să facem dovada, că școala românească era înainte de război mijlocitoarea unei culturi ale cărei rădăcini se înfingeau adânc în ortodoxie. Ortodoxia era fundamentul pe care era așezată unitatea școlii și focul care încălzia sufletele celor cari erau chemați să formeze sufletul acestui obdit popor.

În ultimii 20 de ani, însă, sub influența idealismului humanist și al liberalismului pedagogiei apusene, acest trunic fundament al școlii românești a început să se năruiască. Este influența nefastă a totalei secularizări a religiei și a culturii, care a făcut, ca ceea ce noi numim cultură, să nu-și mai tragă seva din veșnicile adevăruri ale Evangheliei. Căci sub pretenția autonomiei, un domeniu al cul-

turii după altul au rupt legăturile cari le legau de religie, și cu aceasta o parte după alta a sufletului omului contemporan s'a deslegat de adâncurile pline de sens ale revelației creștine. Și urmarea acestei înstrăinări a fost că acest om a uitat, că puterea care trebuie să normeze cultura se află în afara oricărei culturi, dincolo de granițele omenescului și a început să caute aceste norme fie în sufletul omului, fie în spiritualitatea acestuia, înlăturând cu aceasta autoritatea adevărată, care singură poate să dea omului și lucrurilor o ordine veșnică. Așa că din fundament și temei, nu numai al culturii, ci al vieții întregi, religia a devenit o funcțiune a culturii, așa cum este și știința și arta și filosofia. Și urmarea „pedagogică” a acestei degradări a religiei a fost că i s'a recunoscut și acesteia o însemnată oarecare în programa analitică a școlii: ea a devenit o simplă materie de învățământ.

Și desrădăcinarea culturii din roditorul pământ al religiei a avut în special asupra școlii o influență foarte detestabilă. Căci în locul unității educației, pe care o mijloca religia, s'a născut un haos pe care școala românească îl reprezintă atât în exterior, cât și în interior. Mai întâi, în ceea ce privește situația ei exterioară. Aproape de două decenii școala este supusă unor nesfârșite experiențe. Fiecare ministru care vine în fruntea acesteia, are ambiția să organizeze școala fără ca să-i

reușească vr'unuia să niveleze contrazițiile care o pustiesc. Atât de sfărâmată este unitatea culturii noastre. Și apoi, în ceea ce privește viața internă a școlii, ea e stăpânită de un raționalism și un intelectualism care au făcut adevărate ravagii în spiritualitatea acestui neam. Ceeace li se mijlocește elevilor, este un conglomerat de cunoștințe lipsite de orice legătură. Centul se pune nu pe calitatea spirituală a elevilor, ci pe mulțimea de cunoștințe pe care aceștia o au înmagazinată în hambarul conștiinței lor și pe dexteritatea cu care aceștia știu să mănuiască aceste cunoștințe. Criteriul după care se face selecționarea valorilor în viața acestui neam, este acela pe care-l recomandă intelectualismul. Acela care știe mai multe, este privit ca fiind și cel mai bun.

Și intelectualismul mai este și obârșia unei alte metehne de care suferă școala și spiritualitatea românească. E vorba de individualismul cras care stăpânește școala noastră contemporană. De fapt individualismul este tatăl intelectualismului, căci el trăiește din desfacerea noastră din întregul original al fundamentului vieții noastre. Numai de aici se poate înțelege faptul că pedagogia contemporană a făcut din individ măsura tuturor lucrurilor. Punctul de plecare al acestei pedagogii „democrate” ne trădează obârșia ei din atitudinea spirituală a individualismului, ca o credință în individul absolut, care nu

Creațiunea e actul dumnezeesc ce cade perpendicular pe istorie care tocmai prin această cădere începe. Invierea e actul dumnezeesc ce cade perpendicular pe ceva care a fost istorie, dându-i prin aceasta o nouă viață, transfigurată. Și la Creațiune și la Inviere istoria nu e productivă. Productiv e numai Dumnezeu. Ea e arătată în toată micimea ei. Ea are ce are ca istorie și va ajunge la o depășire a ei în eshatologie numai prin Dumnezeu. Ea este ca istorie și va fi ca eshatologie numai prin harul dumnezeesc.

Creațiunea dă posibilitate istoriei, Invierea o arată ca insuficientă, ca stadiu ce trebuie să dispară și să fie înlocuit cu forma cea perfectă și definitivă a existenței. Invierea arată istoria ca un provizorat în tensiune spre eshatologie. În Inviere se manifestă nemulțumirea lui Dumnezeu cu istoria. O nemulțumire de care suntem și noi pătrunși. Dacă Invierea ar fi fapt istoric, încadrat perfect în cauza și efectul ei, în istorie, atunci ea nu ne-ar arăta ceva peste istorie, ci ne-ar confirma existența istorică drept existență ultimă. Numai prin faptul că Invierea atrage, cu forță metaistorică, ceva din istorie în altă orbită de existență, arată spre un viitor altfel de cât istoric. Invierea are de lucru cu istoria, dar nu pentru a o confirma ca singura realitate, ci pentru a o judeca, a o arăta în criza de care suferă, și pentru a se milostivi de ea.

De unde vine această contrazicere dintre intenția dumnezească manifestată în actul creațiunii care afirmă istoria și cel al Invierii care dezaproabă istoria? E de observat mai întâi că Invierea nu este o dezaprobare radicală a istoriei, pentru că atunci nu s'ar mai ridica din moarte aceleași ipostasuri cari au trăit în istorie. Invierea e totuși ceva pozitiv și intenția ei se referă tocmai la cele istorice. Dar întrucât Invierea trece pe cele istorice la o nouă formă de viață, se vede că forma cea veche nu e pe placul voinții dumnezeiești. Și întrucât Invierea urmează după catastrofa morții, în care se arată deplin dezaprobarea dumnezească a istoriei, se vede că forma de viață istorică, negreată de Dumnezeu, e atât de înrădăcinată în ființa creațiunii, încât e necesară în prealabil o distrugere totală a ei, ca s'o facă Dumnezeu din nou. Dumnezeu nu-și desminte prin Inviere dragostea de cele create, dar forma lor de viață nu mai e cea dorită de El. O deviere, o stricăciune

serioasă le face de neacceptat din partea lui Dumnezeu. Intervenția lui Dumnezeu după creațiune, prin Inviere, postulează păcatul intrat în lume după creațiune.

Manifestările păcatului, ale stricăciunii, ale boalei care stăpânește toată creațiunea le simțim toți. Filozofia contemporană a unui Heidegger se oprește în fața acestui caracter bolnav al existenței ca în fața aspectului ei fundamental. Dintre toate manifestările de boală ale acestei existențe se remarcă în deosebi în această filozofie moartea cu neliniștea ce-o aruncă ca o umbră asupra întregii vieți, determinând în mod covârșitor actele, gândurile, atitudinea vieții noastre. Viața noastră este o «existență spre moarte». Moartea mărginește tot ce există în lume. Lumea aceasta este în mod ființial o lume a morții. Existența ei ca și existența omului este o existență amenințată, nu numai obiectiv ci și subiectiv, de granița morții. Aceasta ne face să suferim. Dar și să simțim existența de aici ca ceva nedeplin, ca un biet fragment dintr-o întreg pe care nu-l vedem, dar îl dorim. Boalele fizice sunt agenții morții cari avansează continuu în ființa noastră, cari rod neîntrerupt ca niște vermi ai morții din micul tezaur de viață al nostru. Insuficiențele intelectuale și morale ne vorbesc iarăși de caracterul fragmentar al existenței noastre.

Viața aceasta cariată, anemică, tulburată, răpusă în scurtă vreme de moarte, nu corăspunde cu izvorul care dă viața și în care nu e nici o urmă de slăbiciune și de boală. Caracterul ei actual nu e voit de Dumnezeu.

Iar prin Inviere El o scoate din starea bolnavă în care s'a rostogolit, înălțând-o la o stare a cărei bogăție, plenitudine și fericire nici nu ne-o putem închipui, așa cum nu-și poate închipui omul mereu bolnav starea de perfectă sănătate.

Dacă prin păcat s'a introdus în viața dela Dumnezeu boala radicală, prin Inviere această boală e eliminată. Cred că fără căderea în păcat n'ar fi intervenit Invierea, așa cum peste tot n'ar fi avut loc Intruparea Fiului lui Dumnezeu.

În Isus Hristos viața cea nouă, eshatologică, e realizată. El este începutura pentru toți cari cred în Invierea Lui, pentru întregul univers, care actual boalește. Viața cea nouă nu este numai promisiune, ci este în El realizată, prezentă. Noi însă trăim

trăește decât prin sine și pentru sine. Educația trebuie să fie făcută în așa fel, ca ea să formeze pe individ după prototipul ideal al omenesului și deci să-i ajute acestuia, ca să devină o personalitate absolut liberă. Scopul suprem al educației devine libertatea. Drumul pe care trebuie să-l parcurgă copilul în procesul educativ, este drumul dela epoca în care acesta este heteronom (dependent de o autoritate exterioară) spre o altă epocă, în care copilul nu ascultă decât de legile imanente rațiunii lui, căci aceasta înseamnă a fi autonom.

Grație acestei educații liberal-democrate procesul de desrădăcinare și eliberare a individului de orice autoritate divină s'a sfârșit în cea mai grozavă sclăvie cunoscută vreodată în istoria spirituală a omenirii: omul a devenit sclavul lui însuși. El a devenit sclavul libertății lui proprii. Omul s'a dorit liber, asemenea unui zeu, și el a devenit, din cauza falsei înțelegeri a libertății lui, un sclav mărunț și neînsemnat. Dragostea individului după o autonomie absolută a născut un război pe viață și moarte între individ și comunitate, pentru izbăvirea egoismului individual. Căci dacă ținta supremă a vieții este libertatea absolută a Eului, atunci e firesc ca individul să întreprindă orice mijloc numai să-și asigure această libertate. Și egoismul e cel mai admirabil mijloc care ajută la realizarea scopului de mai sus. Egoismul este

împătimirea omului de persoana lui proprie. Faptul că educația care se face în școala modernă, a făcut din individ supremul ei ideal, a avut ca urmare religia egoismului, ca o credință a omului în Eul său. Observați pe omul contemporan cât de chinuit este de acest idol nemilos și hrăpăreț. Deslegat de orice legătură religioasă, etică și etnică el a devenit dușmanul neîndurat al oricărei forme de viață așezată pe jertfa și răspunderea față de Dumnezeu și față de comunitate. E individul care nu cunoaște decât un singur zeu, căruia i se închină și-l aduce prinos toate osârdiile lui: propriul lui Eu. Căci pentru acest individ orbit de egoism ceilalți oameni nu sunt decât un mijloc pentru satisfacerea demonului care-l stăpânește. El nu se mai simte așezat de Dumnezeu ca parte a unui întreg, dela care își are obârșia, ci el se crede asemenea unui Dumnezeu singur cu el și cu destinul său. Pentru acest individ viața în comunitate nu are nici un sens mai adânc, din cauză că el nu mai este capabil de nici o jertfelnicie, care să-l ridice deasupra egoismului său îngust.

Acestea sunt cauzele care au născut criza și haosul apocaliptic în care ne sbatem astăzi. Și școala modernă, complet laicizată, își are partea ei uriașă de răspundere la această catastrofă, pe care noi o trăim așa de tragic, din cauză că ea este aceea care a crescut acest tip luci-

Presă creștinească

(=) Cam de multă vreme se agită, cu râvnă schimbătoare, înființarea unei gazete zilnice bisericești a ortodoxiei române, — gazetă menită să întărească în cetitori concepția creștină despre viață și societate, ca și despre îndatoririle de multe feluri atât ale conducătorilor, cât și ale conducătorilor, înălțându-le gândirea și simțirea, și descătușându-i de sub înrăurirea prea adese nefastă a publicațiilor învrăjbitoare și otrăvitoare de suflete.

Nu există, în țara aceasta frumoasă, bună și mare, grupare de oameni politici, care să nu jertfească muncă și considerabile sume de bani pentru a susține unul sau mai multe organe de publicitate cu în-sărcinarea specială de a preamări programul și virtuțile conducătorilor unei mișcări, și a scădea în același timp cât mai jos calitățile incomode ale adversarilor din alte grupări.

Un mare cotidian bisericesc, neatârnat de persoane și de partide, păstrând astfel atitudinea civilizată, cinstită, obiectivă în orice împrejurări, ar contribui neîndoios, în cea mai mare măsură, la buna orientare a opiniei publice și la povățuirea necesară a vieții obștești și particulare.

Dar, durere, când vine vorba la înjghebarea doritului cotidian creștin bisericesc, vuește de pretutindeni cântecul așa de cunoscut:

Nu sânt fonduri!

Eparhiile tuturor mitropoliilor noastre își susțin foile și revistele lor, cuvințioase și îmbunătățite an de an, pe urmele datorite râvnii sufletelor alese ale *chiriarhilor* din fruntea lor și ale *preoților* înțelegători și înzestrați cu o pregătire tot mai îngrijită și mai bogată.

Unul dintre acești activi preoți se exprimă deunăzi, prin condeiul său, despre organele de publicitate ale eparhiei sale, scriind:

mai departe în istorie, dar cu ochii credinții și ai speranții spre El, spre viața cea adevărată, deplină, ultimă și fără de moarte.

Când zicem cu credință: Hristos a înviat! afirmăm implicit: Noi toți vom învia! **Dr. D. STĂNILOAE**

„Ele — revistele eparhiale — nu sânt multe, poate că firesc ar fi să fie câte una de protopopiat, dacă nu, cum s'ar putea să fie, câte un curier de parohie... și să apară numai pentru luminarea și zidirea sufletească a orășanului și sateanului... Acest nou câmp de apostolat socot că, cu prisosință ar avea cine să-l facă, dacă ne gândim că aproape întreaga preoție — ieșită din facultăți și academii — are o cultură universitară și o sănătoasă zidire sufletească“.

Un curier de o parohie, firește mai fruntașă, și o foaie de protopopiat, n'ar fi nici decum imposibilități de nebiruit, dacă avem în vedere parohiile înstărite din orice punct de vedere, sau protopopiatele de respectabilă întindere, întrunind și alte cerințe, pentru a pune la cale apariția unor publicații periodice de cuprins bisericesc și religios, pe care credincioșii să le ceară și să le citească bucuros, pentru a fi, cum se zice, «la curent» cu tot ce se petrece și se înfăptuește în lumea ce le stă mai aproape, luminându-se atât în ale credinței noastre, cât și în ale datorțiilor de cetățeni creștini ai patriei de azi.

Organe de publicitate, în asemenea cadre, care nu sânt împreunate cu excesive jertfe bănești, socotim că ar încăpea prea bine chiar și în cazul, când mult discutatul mare cotidian bisericesc ar lua, în sfârșit, întrupare.

Până atunci însă cu atât mai vărtos ne lipsesc armele tari, prin care să putem întâmpina și înlocui cu succes toată propaganda celor ce propovăduiesc prea puțin, sau chiar de loc, în numele lui Hristos, ba prea adese, inspirați de principii de-a dreptul anticreștinești, răspândesc cu puteri extraordinare, spre întunecarea minții celor neștiutori, ideile de necredință din programul «liber-cugetătorilor».

Presă creștinească, — în fața acestor atacuri ale presei necredincioase sau puțin credincioase, — ca să reacționeze cât mai viguros, are să fie susținută de creștinul ortodox cu orice jertfă posibilă, încurajând de o parte pe cea existentă, și înlesnind de altă parte apariția celei viitoare.

De aceea noi susținem, că singura școală care va putea mântui poporul nostru de domnia egoistului și a lucifericului tip de om, care pustiește atât de mult viața acestui neam, este școala în care tot lucrul educativ e fundamentat pe Evanghelia lui Hristos, este școala educativă ortodoxă creștină. Și noi vom încerca, în cele ce urmează, să arătăm: 1. că această școală corespunde cerințelor pedagogiei, 2. și că ea reprezintă, deci, din punct de vedere pedagogic, singurul tip normal de școală.

1. Evanghelia și educație

E foarte interesant de observat, că tocmai în pedagogia contemporană se încearcă multe drumuri pentru a se ieși din impasul greu și serios care apasă pe umerii acesteia. Sau poate ca tocmai încercările acestea pedagogice de a educa un nou tip de om și de a nimici domnia tipului descris de noi mai sus, să fie ultimul motiv care mișcă spiritualitatea timpului nostru. Și nu e nici o întâmplare că țara clasică a optimismului pedagogic se află dincolo de Ocean, pentru că acolo civilizația a făcut și ravagiile cele mai mari. Dar nici în sistemele noastre pedagogice și școlare influența distructivă și nefastă a civilizației n'a rămas fără urme, căci nicăieri realitatea vieții nu este mai falsificată decât în școala zilelor noastre. Și o însănoșire a omului nu e posibilă decât într-o școală care să

¹ Vezi G. Müller, Vom Sinn einer ewangelischen Schule, München 1930. Schreiner, Pädagogik aus Glauben, 1931. Fr. Delekat, Vom Sinn und Grenzen bewusster Erziehung, 1927. W. Koepf, Die Erziehung unter dem Evangelium, 1932. Revista „Schule und Evangelium“ începând din 1926.

Martorii Învierii

Trebuie să fac, în prealabil, o precizare. Nu-i vorba de suma tuturor mărturiilor despre Învierea Domnului, de cari abundă Sf. Evanghelii. Istoriisirile lor senine despre minunea minunilor, le cântă din destul, în ziua cea mare și luminată, preoții Bisericii, din pragul ușilor împărătești ale sfințelor altare. Pe mine mă ispitește, de astă dată, discuția aceluia episod dramatic pe care-l expune, în termeni clari și apăsați, Sf. Apostol Pavel, mădularele «Bisericii lui Dumnezeu, celei care este în Corint» (I Cor. 1, 2), asupra cărora un veac ateu și un mediu corupt și-au deșertat rămășițele necredinței și scepticismului lor.

Episodul este de-o isbitoare actualitate. Și când zic așa, nu înțeleg că numai pentru vremea noastră ar fi actual. Toate vremurile și-au avut necredincioșii lor. Tăgăda Învierii este cel puțin tot atât de veche ca și Învierea însăși. Cu ea luptă din răspuneri Sf. Apostol Pavel în capitolul 15 al epistolei I către Corinteni. Simpla lectură a acestui fragment de scriptură paulină, arată din destul cât de departe suntem de pacinicele referate paralele ale Evangheliilor. Acestea din urmă, povestesc cât se poate de impersonal cum Hristos cel mort și înviat a fost văzut — și pipăit chiar — de sfințele femei și de ucenicii Săi. Tocmai întors Sf. Apostol Pavel. Aici se agită apologetul care luptă pentru recunoașterea și consolidarea adevărului, pentru sfarmarea tăgădei Învierii.

Chestiunea a fost ridicată de înșiși Corinteni. Ea face parte din lista așanumitelor «cazuri de conștiință», prezentate Apostolului, cari cereau acuta deslegare rămasă nouă moștenire în ultimele capitole ale epistolei acesteia.

În Corintul creștin sfâșiat de împărțeri, se ivise o erezie care tăgăduia învierea morților. Oraș mare, cosmopolit, nesigur și nestatornic cum sunt până în ziua de azi toate porturile mondiale, Corintul era unul din locurile de întâlnire ale celor mai bizare culte religioase și concepții filosofice cari circulau nesupărate, pe acea vreme, dela o margine la alta a întinsului imperiu roman. Tânăra Biserică creștină, pe care ostenelele marelui Apostol o implantase în această inimă sodomizată a Ahaei, era fatal să se resimtă de pe urma hărțuierilor

concepțiilor de viață conlocuitoare. În ce privește pricina smintelii pomenite, care s'a furișat în rândurile creștinilor Corinteni, exegeții se gândesc la o influență a materialismului epicureic sau a credinței grecești, după care sufletul, după moarte, s'ar fi despărțit pentru totdeauna de trup, pentru a duce numai un fel de quasi-existență în laturile cele mai de jos ale pământului (Sickenberger). Nu-i exclusă nici o influență pornită chiar din sânul Iudaismului, influență exercitată de răspândita sectă raționalistă a Saducheilor, cari «zic cum că nu este înviere, nici înger, nici duh» (Fapte 23, 8).

Situația la Corint era așadar, fără doar și poate, gravă. Sf. Ap. Pavel se sesizează și intervine. Problema nu i se pune acum pentru prima dată. Cândiți-vă la neliniștea ce i-a cuprins pe Tesalonicenii cari socoteau pierduți pe morții lor dragi, pentru simplul motiv că «apropiata» a doua venire a Domnului avea să-i găsească în mormânt (Cf. I. Tes. 4, 13 urm.). Dreptaceea, Apostolul nu zăbovește să le rezeze această deșartă credință. Într'un mod cu totul original. Și ținând seamă de poziția Corintenilor, a căror rătăcire descoperirea aderenței atât față de scepticismul filosofic păgân, cât și față pe pomenitul raționalism saducheic. Le aduce aminte Corintenilor, dintr'nceput, că atunci când propovăduia în mijlocul lor, le-a dat înainte de toate să știe ceea ce a primit și el (scil. dela ceilalți apostoli și martori ai vieții în trup a Domnului), că Hristos a murit pentru păcatele noastre, și că s'a îngropat și a înviat a fost văzut, potrivit scripturilor (comp. I Cor. 15, 3—4).

Frângem ordinea expunerii și ne oprim asupra concluziei la care ajunge Apostolul cu argumentarea sa: *dacă morții nu înviază, nici Hristos n'a înviat* (15, 16) și *precum întru Adam toți mor, așa și întru Hristos toți vor învia* (15, 22).

Realitatea morții «în Adam», zăcea în afară de orice discuție. Realitatea învierii «în Hristos», prin comparație, avea să se impună credinței Corintenilor dacă li se dovedea un singur lucru: **că Hristos a înviat cu adevărat.**

Notez că, îmbrățișat în ansamblul lui, cap. 15 din I Cor., necesită

o dezvoltare mai amplă. Cititorul va descoperi îndată că pe noi ne preocupă aici numai prima secțiune a capitolului acestuia.

Cum dovedește Apostolul realitatea Învierii lui Hristos?

Legea veche dispune că «orice pricină să se dovedească prin spusa a doi sau trei martori» (Deuteronom 19, 15). Un martor «nu ajunge» (loc. cit.). Doi sau trei martori sunt necesari, dar totodată și *deajuns*. Principiul acesta s'a păstrat, cu aproximație, și'n procedura judiciară a vremurilor mai noi.

Sf. Apostol Pavel depășește chiar cea mai riguroasă cerință a legii, când în loc de doi sau trei martori, citează șase mărturii, cari dau laolaltă nu mai puțin de **peste cinci sute de martori**. Cum ne explicăm acest «exces de zel»? Comentarele ce le am la îndemână, nu-mi dau nici o explicație, pentru că ele nici nu ridică această întrebare. Incercăm noi una. Gravitatea ereziei era mare. O simțea mai ales sf. Apostol Pavel care, ca toți apostolii, predica în primul rând pe Hristos cel mort și înviat. Acest punct central al catehezei apostolești era nu numai centrul paulinismului, ci și temelia credinței creștine ca atare. Apostolul știe în ce discuție primejdioasă se angajază. Dar se angajază totuși și anume, nu ca să încerce, ci ca să câștige lupta. De aici acest torent de mărturii. El știe că acum ori niciodată trebuie să facă să amuțească pentru deapaururi îndoielile Corintenilor alunecați în erezie. Vor fi fost între ei destui prozeliti recrutați dintre păgâni cari nu aveau nici un fel de aderență față de legea mozaică. O bună parte dintr'aceștia vor fi fost atât de învățoși la inimă încât cu greu ai fi putut să-i câștigi altfel decât prin *numărul* covârșitor al martorilor Învierii. Pentru ilustrarea acestei afirmații, să ne reamintim două momente din propovăduirea Sf. Apostol Pavel. La Atena, în mijlocul sarcasticilor membri ai Areopagului, Apostolul cuvântează, în legătură cu templul »Dumnezeului necunoscut«, despre Dumnezeu cel adevărat. L'au ascultat cu destulă îngăduință, până la un loc. Dar când a vorbit despre »bărbatul« (Isus) pe care Dumnezeu l-a înviat din morți, »auzind ei despre învierea morților, unii l-au luat în râs«, iar alții, îi adresează fraza de-o mușcătoare ironie: »Te vom asculta despre aceasta și altă dată« (comp. Fapte 17, 31—32).

Asta înainte de a scrie epistola I către Corinteni.

După aceasta, înaintea procuratorului Porcius Festus: »Hristos... cel dinfăi din învierea morților« (Fapte 26, 23). Ceeace-i aduce compătimitoare replică a înaltului dregător păgân, rostită »cu glas puternic«: »Pavele, ești nebun! Invățătura ta cea multă te duce la sminteală« (Fapte 26, 24).

Să ne întoarcem la cele șase mărturii despre Învierea Domnului din I Cor. 15.

Iată-le!

Hristos a murit pentru păcatele noastre, s'a îngropat și a înviat a treia zi, potrivit scripturilor. Și s'a arătat

I. lui Chefa (v. 5), apoi

II. celor Doisprezece (v. 5); în urmă s'a arătat deodată

III. la peste cinci sute de frați, dintre cari cei mai mulți trăiesc până'n ziua de astăzi, iar câțiva au adormit (v. 6); după aceasta s'a arătat

IV. lui Iacov (v. 7), apoi

V. tuturor apostolilor; iar la urma tuturor, ca născutului fără de vreme,

VI. mi s'a arătat și mie (lui Pavel, v. 8).

Mărturiile I și IV dau asalt ereticilor proveniți dintre iudei. Pentru iudaizantii adversari Sf. Apostol Pavel, Apostolii Petru și Iacob erau autorități necontestate. Mărturia I e menționată în Luca 24, 34; a IV-a, lipsește din Evangheliile canonice.

Mărturiile II și V, aveau să convingă peeretici că ipoteza unei iluzii e exclusă; Hristos cel înviat a fost văzut nu de un ins ci de mai mulți: apostolii.

Mărturia III, e zdrobitoare prin numărul celor cari au văzut deodată pe Hristos cel înviat.

Mărturia VI impune prin originalitatea ei. Sf. Apostol Pavel încă l-a văzut pe Domnul. Când? Cei mai mulți exegeți se gândesc la arătarea de pe drumul Damascului.

Toate categoriile de necredincioși, de toate gradele și de orice proveniență, stau aici sub focul concentrat al atător mărturii, din cari cel puțin una trebuie să-i nimerească.

Și-a ajuns scopul?

La această întrebare răspunde cu un *da* epistola II către Corinteni. Argumentele Apostolului le-a retezat toate îndoielile. Corinteni s'au convins că *δι' ἀνθρώπου θάνατος καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις*, că așa cum printr'un om a venit moartea, tot printr'un om și Învierea... (I Cor. 15, 21).

vădă corect realitatea acestui om. Dar în clipa în care educatorul pune problema realității existențiale a omului, trebuie să-i apară în câmpul lui de vedere problema »Evanghelie și educație«.

Desigur, că centrul problemei »Evanghelie și educație« nu-l constituie nici o »organizare mai temeinică a învățământului religios«, nici o desăvârșire a înțelegerii istorico-religioasă sau psihologico-religioasă¹ și nici o mai bună formare metodică a aceluia care preda învățământul religios. Toate aceste probleme au însemnatate periferică. Ci evanghelia poate deveni viabilă acolo unde se pun ultimile întrebări metafizice ale educației. Evanghelia privește nu numai câteva puncte periferice ale educației, ci ea are în vedere întregul lucru educativ. Căci Evanghelia pune ultima întrebare a vieții. Ea pune întreaga activitate închisă în marginile unei vieți omenești în fața ultimei realități: a realității lui Dumnezeu. Ea privește viața »întregă« și omul »întreg«, *descoperind situația omului în fața lui Dumnezeu*. Ea arată acestui om a ceea ce el trebuie să fie și în același timp a ceea ce el este. Și ea face acest lucru nu așezând »realitate« și »idealul« într'o schemă dialectică — așa cum face idealismul german, sau așazisa teologie dialectică — ci ea unește acești doi poli într'o unitate perfectă, ca

¹ Cum afirmă p. Bulacu.

rezultat al învingerii păcatului originar.

Din cele spuse mai sus trebuie să deducem că educația creștină nu este decât o parte a etice creștine. Sau, referindu-ne la problema care ne preocupă pe noi aici, trebuie să spunem, că educația creștină ortodoxă este un caz special al întregii activități creștine ortodoxe, ceea ce înseamnă că hotărârile principale asupra problemelor fundamentale ale gândirii pedagogice sunt determinate de Evanghelie și de etica creștină ortodoxă. Care înseamnă că principiile etice sunt în strânsă legătură cu dogmatica ortodoxă. Așa că principiile pedagogiei creștine ortodoxe nu pot fi alese, ci ele sunt un dat. Numai din acest punct de vedere se poate răspunde la întrebarea: întrucât contribuie Evanghelia la fundamentarea educației? Și răspunsul este că despre Evanghelie nu se poate spune că ar »contribui« la fundamentarea educației, căci acest lucru ar însemna că există o educație care s'ar face după reguli general-valabile — o educație laică — cu care poate fi pusă în legătură și educația creștină. Acela care pleacă dela asemenea presupuneri, merge pe drumul pedagogiei idealiste-humaniste, după care religia este un produs al rațiunii pure sau practice. Noi susținem însă, că nu există o educație generală, cu care să poată fi pusă în legătură apoi și educația creștină ortodoxă. O asemenea educație e un simplu postulat al humanismului împătimit după autonomie.

Cuvântarea

de deschidere a congresului teologic ortodox din Atena, a profesorului HAMILCAR S. ALIVISATOS

traducere de Iosif E. Naghiu
student-teolog
(Sfârșit)

Pentru a începe în mod simplu munca preliminară care va fi continuată și terminată de generațiile teologice viitoare, mai fericite decât noi, fiindcă vor vedea Biserica noastră ortodoxă restabilită prin munca activității lor spirituale, în vechea splendoare și glorie de altădată.

Aceste lucruri le indică într'o formă pozitivă programa științifică a acestui congres. Știm că subiectele înscrise sânt numeroase și importante și nu pot fi epuizate în câteva ședințe pe care le vom ține. Inscrind-le am voit numai să arătăm punctele principale care ocupă gândirea teologică de azi. Studiarea și soluția lor va fi în mod necesar obiectul congresului care va urma.

Aceasta e misiunea importantă pe care trebuie s'o îndeplinească teologia ortodoxă modernă și colaborarea tuturor forțelor teologice inaugurată în această zi, sub auspicii fericite. Prin această muncă, în adevăr penibilă dar frumoasă și plină de ambiție nobilă, prin reînnoirea absolută la tradiția Părinților, teologia ortodoxă

modernă, primind din cer întărirea spirituală indispensabilă, înaintează în pas rapid spre a forma o conștiință cu totul și pur ortodoxă. Conștiința aceasta constituie criteriul unic și forța directrice care va putea, ca la o epocă mai veche să ducă Biserica noastră spre o ță nouă și glorioasă, de prosperitate spirituală și merală, condiția primă pentru a face posibilă influența morală a bisericii asupra regulii vieții sociale, în toate detaliile și după normele principiilor morale ale Evangheliei lui Hristos pe care o reprezintă.

Prin toate aceste mijloace, știința teologică, în unire și colaborare începând de azi nu-și propune decât să caute să cerceteze și să servească Biserica în deplină conștiință a obligațiilor sale, de a face din ea o forță nouă, spirituală și socială, demnă de numele ei, de misiune și de istorie.

Afirmarea Bisericii ca factor spiritual de prima importanță, prin munca fundamentală a teologiei, formează azi o necesitate imperioasă pentru societatea de azi. Mai mult ca niciodată are nevoie de o direcție bună și cuminte, pentru a putea ieși din atmosfera infectă în care se găsește și care a creat răul moral care a ros timp de secole, fără de a fi fost tulburată serios până la opera sa anticreștină, din cauza pedantismului ecleziastic și teologic al tuturor Bisericilor.

Nu stăruiesc asupra puterii, asupra capacității de argumentare a acestui fragment de scriptură paulină. Ea e evidentă. Ea poate fi adaptată cu succes pastorației actuale. Ea poate frânge cele mai învățate inimi, cele mai raționaliste minți. Pentru că Sf. Apostol Pavel dovedește aici învierea Domnului cu istoria înaintea: mărturiile citate de el au valoare de istorie.

Mai sunt și alte fragmente asemănătoare, utilizabile pentru frângerea altor îndoieli. Scriptura-i plină de ele. Ca să le dăm de urmă, un singur lucru trebuie: să citim Scriptura. Căci cu scriptura în mână și cu puțin tact pastoral și dogoară paulină, poți deschide mulți ochi să vadă bunăoară realitatea învierii. Sunt convins că ochii cei mai întunecați se pot deschide să vadă ceea ce noi credem și vedem — dacă are cine să-i deschidă.

Diacon GRIGORIE T. MARCU

Secte interzise în România

O recentă hotărâre, semnată de ministrul cultelor și artelor, stăruiește următoarele:

La art. 1 al. 1 se spune că:

„Sânt cu desăvârșire interzise, sub sancțiunea pedepselor prevăzute în codul penal, acele asociațiuni religioase care propagă doctrine de natură a aduce atingerea legilor de organizare a statului și instituțiilor sale și care prin practicile lor rituale contravin bunelor moravuri și ordinii publice”.

(Dintre aceste asociații face parte și francmasoneria).

La al. 2 al. aceluiași articol se stabilesc sectele interzise, și anume:

Asociațiunile religioase identificate până azi a căror existență, creare sau funcționare este cu totul interzisă, sânt: Asociațiile mileniste (Asociația internațională a studenților în Biblie, Martorii lui Dumnezeu Jehova, Societatea de Biblie și Tratat), Penticostaliștii, Biserica lui Dumnezeu Apostolică, Pocăiții, Nazarenii, Adventiștii reformiști, Secerătorii, Hliștii, Inocențiștii, Stiliștii.

Acelaș articol cuprinde dispoziții pentru închiderea sediilor sau caselor de rugăciune ale sectelor interzise, precum și pentru stăpânirea mijloacelor lor de propagandă.

Prin art. II și III se stabilește procedura pentru recunoașterea și autorizarea asociațiilor religioase.

Pentru cultul baptist și cel adventist rămâne să se modifice legea, interzicându-se și funcționarea acestor secte potrivit intereselor statului și ale bisericii.

Dacă pe lângă măsurile, cuprinse în hotărârea ministerului cultelor, vor colabora și mijloacele, cu adevărat prielnice, dobândite pe urma unei educații sufletești, lupta noastră împotriva sectelor va ieși neapărat biruitoare.

Biserica, organizată convenabil și suficient înarmată din punct de vedere spiritual, e singura forță care se poate opune cu succes principiilor destructive și subversive ale ordinii morale care domnește azi.

Iată Sire, Prea Sfințite, Doamnelor și Domnilor, ambiția și scopul începutului nostru. Iată liniile directrice ale acțiunii noastre științifice comune, începută azi. E sigur că în situația noastră, destul de grea, avem nevoie de o încurajare serioasă morală și spirituală, pentru a putea ajunge la bun sfârșit.

Având în vedere toate acestea, cer binecuvântarea milostivului Dumnezeu în Treime. În numele întregii cugetări teologice contemporane adunată aici în această zi frumoasă, rog pe M. Sa Regele să binevoiască a proclama deschiderea congresului, pe Preafericitul arhiepiscop și pe reprezentanții secțiilor autocefale ale Bisericii ortodoxe să binevoiască a binecuvânta această colaborare în adevăr nobilă și acest efort care se face respectuos pentru binele Bisericii. Mai cer atenția vie și fără abateră a poporului credincios și-l invit să ia parte la această operă de importanță așa de mare pentru ortodoxia noastră.

Rog pe M. Sa Regele Gheorghe II, al grecilor, să binevoiască a proclama deschiderea lucrărilor primului congres al teologiei ortodoxe din Atena.

Rog pe Sf. Sa Arhiepiscopul Atenei să ia cuvântul.

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferințe preoțești de primăvară. — În 5 și 6 April 1937 s'a ținut în parohia Mihai Viteazul, conferința preoțimii din protopopiatul Sighișoara, sub conducerea P. C. părinte protopop Emilian Stoica.

După serviciul religios cu invocarea, Duhului Sfânt, s'au ținut la școala primar lecții practice reușite: la cl. I „Rugăciunea de seară”, de p. N. Mihai-Criș, la cl. II, „Prea Sfântă Treime”, de p. Gh. Tohănean-Hendorf.

În acelaș loc, la ora 11 a. m., p. protopop deschide ședința, dând expresie bucuriei ce o simte din prilejul acestor întruniri. Se remarcă și de astădată deosebita purtare de grijă, a Ierarhului nostru, I. P. S. Mitropolit Nicolae față de preoțime.

În urma intervenției înaltului ierarh la forurile în drept, s'a făcut încadrarea preoțimii ardelenice în Legea generală de pensii.

Preoțimea întrunită în conferință, expediază telegrame de mulțumire: I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, precum și dlui ministru de finanțe M. Căncicov și dlui ministru al cultelor V. Iamandi.

Urmează la ordinea zilei darea de seamă asupra lucrării „Întoarcerea lui Andrei Pătrașcu”, de Al. Lascăr-Moldovanu, recenzie de părintele A. Stoicovici-Sighișoara, temeinic lucrată și mult edificatoare.

Părintele protopop face darea de seamă despre activitatea pastorală a preoțimii din tract. Se constată că, în anul 1936, s'au ținut peste una mie predici liturgice, la sf. taine și alte ocazii, evidențiind munca ce o depun slujitorii sf. altar, pentru mântuirea sufletelor.

În continuare se arată, de președinți, activitatea cercurilor religioase din tract în anul 1936, cu expunerea programului de activitate pe 1937.

P. S. Rusan-Odorhei prezintă darea de seamă despre activitatea societăților religioase-culturale din parohii pe 1936.

P. A. Stoicovici propune ca și'n anul acesta să se facă un pelerinaj cu un program bine întocmit și studiat din vreme.

La Vecernie, părintele S. Dobresăeș a ținut meditație pentru sf. mărturisire, cu textul: „Dacă mărturisim păcatele noastre, El este credincios și drept, ca să ne ierte păcatele și să ne curățească pe noi de toată strâmbătatea” (Ep. 1 Ioan 1, 9). Prin felul expunerii sale, vorbitorul a impresionat adânc inimile ascultătorilor. S'a făcut apoi mărturisirea credincioșilor, elevilor și a preoților.

A doua zi s'a slujit în sobor Liturgia înainte sfințită. La priceasnă a predicat p. S. Rusan, mănecând dela cuvintele sf. apostol Pavel: „Pentru că de câte ori mâncați această pâine și beți din acest pahar, moartea Domnului vestiți, până la venirea Lui” (1 Cor. 11, 26). A accentuat pregătirea deosebită care se cere s'o facă credinciosul atunci când voiește a se împărtăși cu trupul și sângele Domnului.

A urmat împărtășirea celor pregătiți.

Pr. Al. Talabă.

— Preoțimea ortodoxă română a Asociației „Andrei Șaguna” din despărțământul Băița și-a ținut conferința în 6 și 7 April 1937. În ziua întâi, după terminarea serviciului religios, preoțimea a trecut la oficiul protopopesco, unde președintele despărțământului, p. protopop D. Secărea, deschide conferința arătând în câteva cuvinte, care este datoria preoțimii noastre în ceasurile de grele încercări ale zilelor de azi.

Preotul Nicolae Tebeș din Șesuri dă citire raportului asupra activității pastorale a preoțimii în cursul anului 1936. Din raport se constată că toți cucernicii preoți au depus o intensă

activitate pe tărâm religios-cultural și național-social.

Preotul Alexie Popa-Vălișoara citește darea de seamă asupra activității despărțământului pe anul 1936 și constată că membrii despărțământului au ținut în cursul anului 4 conferințe religioase, dintre care două au fost împreunate cu misiuni populare.

Acelaș preot citește referatul asupra punctului 6 din programul fixat de centru și anume: Inițiative de organizare pentru promovarea vieții religioase și culturale în cuprinsul despărțământului și pentru propagarea Asociației. Referatul este susținut și de către preotul Viorel Todoran-Crăciunești.

La propunerea preotului Alexie Popa, despărțământul Băița se împarte în cinci cercuri religioase.

Conferințele următoare se fixează pe lunile: Iunie, August și Octombrie a. c., iar pentru programul proximei conferințe se angajează să facă lucrări următorii membri: pr. Ioan Popa-Hărțăgani, care va trata subiectul: „Taina sf. Maslu din punct de vedere dogmatic, istoric și practic”, și pr. L. Borza-Ormindea, va trata subiectul: „Plăgile sociale și combaterea lor”.

După masă, la ora 4 s'a oficiat slujba Vecerniei, la finea căreia a rostit o temeinică predică, preotul Zichil Enescu, mănecând dela cuvintele: „Luați dar aminte de voi și de toată turma” (Fapt. Ap. 20, 28). După aceasta atât cucernica preoțime, cât și un însemnat număr de credincioși, s'au mărturisit.

În a doua zi la finea sf. Liturghii, p. L. Borza, a ținut, în fața preoțimii și a credincioșilor prezenți, o înălțătoare meditație, având ca text scripturistic cuvintele: „Dacă este cineva în Hristos, este făptură nouă; cele vechi au trecut iată: s'au făcut noi” (Filip. 2, 14—16).

Cucernicii preoți și credincioșii, s'au împărtășit cu sf. Daruri ale Domnului.

Pr. A. P.

— Orașul nostru Făgăraș a avut bucuria de a vedea în 7 April 1937, sosind dela posturile de veghe a dumezezești credințe, pe pionerii lui Hristos, veniți la apelul conducătorului.

După săvârșirea pioasei liturghii a celor mai înainte sfințite daruri, cu invocarea de Duh sălășluitoare în suflete, s'a deschis conferința preoțimii printr'un cuvânt de salut pentru frați și de omagiu pentru memoria binecuvântată a Protopopului decedat Nicolae Borzea, din partea P. C. Sale Pr. Pavel Borzea, noul protopop, care rostește cuvinte de îndemn și luptă pentru biruința lui Hristos asupra satanei.

Cuvântul de deschidere este o introducere la binestudiata lucrare pe care C. Preot Aurel Gabor o desvoltă sub titlul: „Chemarea preoțimei tractuale pe linia de solidaritate: unul pentru toți, și toți pentru unul, și laolaltă pentru Biserica și neam”.

Părintele Gabor a trecut în revistă problemele care privesc Biserica și curentele ce sapă la temelia așezămintelor ei, chemând preoțimea tractuală la luptă creștină solidară pentru binele obștesc.

Recensiile acestei lucrări se încheie cu mulțumiri aduse autorului.

După discuțiile urmate pe tema experiențelor pastorale individuale, președintele conferinței încheie ședința. De aici în corpore C. preoți se îndreaptă la locuința dnei văduve protopopese Ana Borzea, pentru a-i prezenta omagiul cuvenit memoriei bunului fost conducător al tractului, Nicolae Borzea. — Preot I. Ciocănelea.

— Preoțimea ort. română din tractul Mediașului și-a ținut conferința în 9 April 1937 în orașul Mediaș.

La ora 8 dim. s'a servit Utrenia de P. C. Sa Părintele protopop I. Cră-

ciun și preoții: T. Holerga și Ch. Marcu. La sfârșitul Utreniei a predicat părintele V. Ciora-Valea-Lungă, având ca text cuvintele sf. Apostol Pavel către Filipeni 2, 14—16.

Urmează mărturisirea preoților și a credincioșilor.

La ora 9,30 se începe Liturgia înainte sfințită, slujită de aceiași preoți. A predicat părintele I. Doroș. (Text: 1 Petru 2, 5).

Trecând la sediul protopopesco la ora 12 a. m., printr'o frumoasă cuvântare de deschidere P. C. Sa părintele I. Crăciun arată evenimentele mai însemnate din viața noastră profesională. Vorbește despre răspunsul plin de înțelepciune și demnitate pe care l-a dat Sf. Sinod în ce privește politica ce trebuie să o facă preotul timpurilor de astăzi.

Intrându-se în ordinea de zi se pun în discuție meditația: părintelui Ciora și predica părintelui Doroș. Ambele sânt declarate reușite.

Părintele Ilie Gligor citește lucrarea: „Cărțile de slujbă, izvor al predicii ortodoxe”. Recensia a făcut-o părintele Ch. Păcurariu. Lucrarea este declarată pe deplin reușită.

P. Filimon și Holerga citesc rapoartele despre activitatea cercurilor religioase în 1936.

Secretarul conferinței, p. Miron Maier-Brateiu, citește raportul despre activitatea preoților din tractul Mediașului, în cadrele despărțământului, în decursul anului 1936.

La propunerea părintelui protopop, despărțământul se împarte în 4 cercuri religioase.

O mare mulțumire sufletească se constată printre preoți, după ce doleanțele lor în mare parte au fost satisfăcute, datorită muncii depuse de iubitul nostru părinte sufletească I. P. S. mitropolit Nicolae. Bunul Dumnezeu să-l dea sănătate și putere, iar noi promitem că vom munci cu dragoste în ogorul Domnului și vom asculta totdeauna de glasul celui mai mare. — Pr. M. Maier.

*

— Preoții din protopopiatul Hațeg au fost întruniți la conferință în Joia V-a din Păresimi. Programul s'a desfășurat în sf. biserică din Hațeg.

Părintele E. Benția a citit meditația de pregătire înainte de mărturisire, mănecând dela Filipeni 2, 14 — după ascultarea căreia toți preoții s'au mărturisit la duhovnicul tractului. Sfânta liturgie a fost săvârșită în sobor de către: P. Cuc. I. Ciocan și Cuc. Roman, Benția și Roșca.

Răspunsurile liturgice s'au dat unison de către toți preoții asistenți și catehetul Muntean.

Înainte de împărtășanie preotul A. Străuț a rostit o meditație, întocmită în legătură cu citatul din Epistola I, Petru 2, 5.

După împărtășanie și invocarea Duhului Sfânt s'a deschis adunarea prin președinte, care a sulevat evenimentele mai de seamă din cursul anului trecut: moartea celor doi PP. SS. Episcopi Roman dela Oradea și Nicolae dela Cluj, cărora li-a făcut scurte și duioase caracterizări, în timp ce preoțimea își înălță inimile și mințile la cer proslăvindu-le memoria.

Momentele când președintele vorbea despre întregirea scaunelor vlădicești, — al Clujului prin fostul rector de teologie la Sibiu Nicolae Colan, al Orăzii prin fostul profesor de teologie Dr. Nicolae Popoviciu, — au fost atât de înălțătoare încât adunarea a exclamat într'un glas: „trăiască la mulți ani!”

În legătură cu aceste rememorări președintele spune, că trecerea preoțimii din Ardeal la Casa generală de pensii a Statului se datorește în bună măsură și tinerilor Episcopi Nicolae al Clujului și Nicolae al Orăzii.

Președintele Asociației face darea de seamă despre ședințele ținute la centru în anul trecut. Președinții cercurilor preoțești și-au prezentat în scris

dările de seamă asupra activității prestate în anul trecut. S'a constatat că s'au ținut 30 de ședințe, în care s'au tratat conferințe și predici pentru popor cu subiecte din cele mai vitale. Conferințele ținute au fost anexate și rapoartelor — ce s'au predat arhivei tractuale. Dintre problemele desvoltate de preoți la aceste conferințe remarcăm: Despre Biserica, cinstirea crucii, cinstirea icoanelor. Despre lumini, tămâie, smirnă, unt de lemn și alte jertfe în legătură cu combaterea sectarismului. Despre cinstirea Bisericii. Cercetarea Bisericii. Despre st. Taine. Despre credință, secte și comunism. Despre indiferentism, comunism și francmasonerie, — mijloacele de combatere a acestor curente și ale altora. Combaterea concubinajelor și a avorturilor. Combaterea sudălmii și a înjurăturilor. Despre combaterea blestemelor. Despre adevărata viață a creștinului. Preotul și Oastea Domnului.

Rezultatul conferințelor preoțești nu poate fi contestat: prin ele se ridică poporul în credință, își luminează mintea, își cultivă și trezesc din amănunțime simțimentele religioase-morale, își înduplecă voința, părăsind viciile.

Pentru viitorul an s'au dat norme de ordin general, cu îndemnul ca preoțimea să presteze o și mai rodnică activitate în cercuri și parohii.

Apoi s'a discutat problema: Preotul și politica.

Într-o atmosferă de înaltă spiritualitate creștină a luat sfârșit întrunirea din protopopiatul Zarand.

Pr. Ștefan Corpadea.

Nr. 4100/1937

Comunicat

Se aduce la cunoștința pensionarilor Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, înscrși la pensie după 1 Octomvrie 1925, — că începând din luna April 1937, pensiunile vor fi lichidate prin Administrațiile financiare, — unde aparțin, după ce se vor stabili pensiunile de către Cassa Generală de Pensii a Statului, în conformitate cu dispozițiunile legii votate și promulgate la 30 Martie a. c.

Pensiunile stabilite de Consiliul Arhiepiscopesc, nu se vor mai plăti — până la noi dispozițiuni, ce se vor lua în înțelegere cu Cassa Generală de Pensii, și cari se vor comunica la timpul său prin oficiile parohiale și prin foaia oficioasă.

În curând fiecare pensionar va primi instrucțiuni privitoare la întocmirea actelor necesare la statuirea noiei pensii.

Cuc. preoți sânt rugați a comunica acestea pensionarilor interesați — domiciliati în parohiile lor.

Sibiu, 27 April 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia și Sibiu

INFORMAȚIUNI

HRISTOS A ÎNVIAT! Dorim bu-nilor cetitori ai ziarului nostru să petreacă marele praznic, al Învierii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, în deplină bucurie, sănătate și pace!

Jurământul recruților din garnizioana Sibului s'a făcut în dimineața zilei de 23 April c. în piața Regele Ferdinand. S'a slujit sfeștania de un sobor de preoți în frunte cu P. S. Sa arhiereul vicar Vasile, ear răspunsurile le-a dat corul studenților teologi conduși de prof. C. Popa. Cuvântul ocazional l-a rostit, impresionat ca totdeauna, par. protopop Ion Dăncilă. Dl. general comandant de corp Oprescu a arătat ostașilor, în cuvinte adânc simțite, ce însemnează a depune jurământul ostășesc; ear la sfârșit a zis: Să vă ajute Dumnezeu, ostași, să păziți granițele țării și să predați generațiilor viitoare întreaga moștenire străbună!

Practica ghicitului este oprită. Ministerul sănătății a intervenit din nou pe lângă cel de interne și culte să interzică practica ghicitului (în cafea, în cărți, în palmă, cu cuțitele, ghiocul, etc.), a prezicerii, vrăjitorului, etc., ca fiind demoralizante, neavând la bază decât șarlatania prin specularea naivității multor persoane. Oprirea acestor șarlatanii este hotărâtă de altfel încă din anul trecut printr'un jurnal al consiliului de miniștri.

În Duminicile și sărbătorile din urmă (18, 23 și 25 April c.) s'au ținut conferințe instructive la satele din județul Sibiu: Ciznădie, Sadu, Turnisor, Cristian, Șura-Mare, Hamba, Rășinari și Po-placa. S'a cuvântat poporul despre chestiuni de religie creștină, istoria neamului, igienă, pedagogie, economie. Cercurilor culturale dela sate li s'a dăruit câte o bibliotecă stătătoare din o sută de volume, dăruite de Asociațiunea culturală «Astra».

Conferențieri au fost profesori, preoți și alți intelectuali sibieni.

Activitatea Școlii Tărănești în Sibiu. În intervalul din 15 Martie până în 3 April 1937 a funcționat Școala Tărănească, cercetată de 20 bărbai. Prelegerile s'au ținut la Academia Teologică „Andreiană”. În acest timp s'a predat: cultură generală, igienă, istorie, geografie, economie, etc., prin reprezentanți despărțământului județean „Sibiu” al Asociațiunii.

Parastas. Vineri, în Săptămâna luminată, 7 Mai 1937, ora 11 a. m. se va ridica, în biserica centrală din Geoagiu-Suseni, parastasul de un an pentru odihna sufletului regretatului nostru părinte suflătesc, Valer Goron, fost protopop al tractului Geoagiu. — *Oficiul protopopesc.*

Oarecare învățătură se desprinde din felul recentelor *alegeri județene* săvârșite în județul Sibiu. Învățătură ne privește întâi, firește, pe localnici, — dar ea se rapoartă, din nenorocire, și la alți frați din județele țării.

Dăm mai jos cifrele; — concluziile să le facă cei direct interesați.

În județul Sibiu a întrunit:

Lista liberală . . .	voturi	8339,
„ naț.-țărăn. . .	„	5361,
„ front.-rom. . .	„	4931,
„ naț.-creștin . . .	„	2798,
Cu totul . . .	„	21,429

În fața voturilor românești, în număr de 21,429, împrăștiate pe partide, stă lista sașilor cu 6262 voturi, listă care — mulțumită împrăștierei de mai sus — a dat minoritarilor *cinci* consilieri (în loc de trei) în consiliul județean al Sibului, și — neluând cinci — nici un consilier pe ultimele trei liste de partide românești...

Jidovii excluși. Ordonanța președintelui camerei de presă din Germania stabilește ca toți vânzătorii de ziare și periodice trebuie să fie arieni. Ei sânt îndatorați să dovedească temeinic că ascendenții lor până la anul 1800 sânt de origine ariană.

CARTI ȘI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru știința și viața bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit Nicolae. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacția și administrația: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: profesorul Grigorie T. Marcu — Număr pe Mai 1937 cuprinde: Diacon Grigorie T. Marcu: Învieria lui Hristos și înviera zellor. Preot Spiridon Cădea: Sfânta Euharistie și predica. Prot. Lt.-Col. Ioan Dăncilă: Un om de nădejde și bun creștin. Protos. Nicodem Ioniță: Libertatea de gândire în biserica ortodoxă. Pr. Mihail Neagu: Predică la Vinerea Sfintelor Patimi. Dr. Iosif Hradil: Îndemnuri duhovnicești. Pr. Axente Tomuș și Gr. T. M.: Atitudini: Un calendar uniut veninos. Contra literaturii demățate. Gr. T. M., mișcarea literară: Probleme școlare. Încercări de reabilitare a gândirii creștine medievale. Luminisuri. Ramuri din evanghelie. Avraam în lumina evangheliei. — Credință și știință. Cronică. Note și informații.

Publicațiune de licitație

Consiliul parohial ort. rom. din Ludoșul mare, județul Sibiu, protopopiatul Mercurea, dă în întreprindere, prin licitație publică cu oferte închise, repararea picturii bisericii. Licitația se va ține în 16 Mai a. c. ora 2 în localul școlii primare din loc fiind de față și consiliul parohial. Condițiile de licitație și devizul se pot vedea la Oficiul parohial. Se va depune garanție 5% în numerar sau hârtii de valoare. Consiliul parohial își rezervă dreptul de a alege dintre antreprenori pe acela în care are mai multă încredere. Speșele de deplasare privesc pe antreprenori.

Ludoșul mare, 27 Aprilie 1937.

Consiliul par. ort. rom.
Nicolae Fara
paroh-președinte

Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu

Convocare

Membrii „Reuniunii culturale naționale a meseriașilor români din Sibiu” se convoacă la

Adunarea generală ordinară

ce se va ține *Duminecă în 16 Mai a. c.*, la ora 3 d. a., în localul Reuniunii din strada Brukenthal Nr. 17, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Raportul general al comitetului și raportul despre încheierea socotelilor pe anul 1936.
4. Luarea la cunoștință a raportului general, aprobarea socotelilor și darea absoluturului comitetului.
5. Eventuale propuneri.

În prezina adunării generale (Sâmbătă, 15 Mai a. c.) la ora 8 seara se va ține în localul Reuniunii o consfătuire pentru alegerea comisiei de verificare a Raportului general și a Raportului casei. Este de dorit să participe la această consfătuire cât mai mulți membri.

Sibiu, la 26 April 1937.

Prot. E. Cioran
prezident.

Ștefan Duca
secretar.

Intrucât nu se prezintă membri în număr suficient după statute la ora 3 d. a., adunarea generală se ține cu ori câți membri prezenți ar fi în aceeași zi și în același local la ora 3 1/2 d. a.

Propunerile din afară trebuie trimise comitetului Reuniunii cel puțin cu cinci zile înainte de adunarea generală.

Nr. 83/1937

[18] 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a Pestișul-mare cu filia Buitur, din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

1. Nefiind casă parohială, parohia plătește chiria până la edificarea casei.
2. Sesiune parohială și adău:
 - a) Pestișul-mare: 2 jug. 651 st. p. fânaț. Adău: 30 litri porumb smicurat dela fiecare familie, — cca 90 familii.
 - b) Buitur: 3 jug. 810 st. p. arător, fânaț și grădină. Adău: 30 litri porumb nesmicurat dela fiecare familie, cca 65 familii.
3. Stola obișnuită în parohie.
4. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei, în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererea de concurs și concesiune dela Preaven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta, cu prealabila încredințare a oficiului protopopesc, în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserica, spre a fi cunoscuți de către parohieni.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înțelegere cu consiliul parohial.

Hunedoara, 15 Martie 1937.

Nicolae Suciu
protopop

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Clopote, Policandre, Sfeșnice, Potire, Cădelnițe, Candele, Cununi pentru cununie, Disc și steluță, Copie, Linguriță, Clopoțel, Garnitură pentru miruit, Garnitură pentru cuminecat bolnavii, Chivote, Cruci, Cruciulițe, Icoane, Ornate, Căldăruși de aramă cositorite, Odăjdii, Prapuri, Steaguri, etc. se pot mai bine procura dela **Librăria Arhidiecezană Sibiu.** Informațiuni se dau cu plăcere.